

Mănăstirea Secu

DUHOVNICUL ANDRONIC POPOVICI ȘI ARHIMANDRITUL NARCIS CREȚULESCU DESPRE PĂTIMIRILE MĂNĂSTIRII SECU ÎN VREMEA ZAVEREI DIN 1821

Comandor (rtr) Gheorghe VARTIC

Datorăm duhovnicului Andronic Popovici și scoliastului său, arhimandritul Narcis Crețulescu, o multitudine de informații referitoare la istoria Mănăstirilor Neamț și Secu.

Născut la 4 iulie 1820, venit la Mănăstirea Secu în 1821, viitorul ieroschimonah Andronic a fost, se pare, multă vreme bibliotecar al Mănăstirii Neamț. Martor al principalelor evenimente care au marcat istoria Principatelor Române – revoluția de la 1848, domnia lui Alexandru Ioan Cuza – le-a consemnat într-o uriașă cronică, finalizată în 1863 când, retras în Basarabia, a întemeiat pe moșia Chițcani a Mănăstirii Neamț, împreună cu duhovnicul Theofan Cristea, o noua lavră, numită Noul Neamț.

Cronica lui Andronic este structurată pe patru volume: I – Întemeierea Mănăstirii Neamț, stareții, sfinții și faptele minunate de până la 1779; II – Întemeierea Mănăstirii Secu, stareții, sfinții și faptele minunate de până la 1775; III – Viața Sfântului Paisie și soborul său (1754-1794); IV – Istoria soborului paisian până la 1860. O copie a aceste cronică a fost trimisă și Mănăstirii Neamț.

Arhiepiscopul Narcis Crețulescu¹ (1835-1913), tuns în monahism la Mănăstirea Neamț în 1859, s-a dovedit a fi un pasionat iubitor al istoriei, ocupându-se de copierea și completarea scrierilor duhovnicului Andronic cu întâmplările pe care le cunoștea el însuși și cu actele care se mai păstrau în mănăstire la acea vreme.

Consultarea manuscriselor lui Narcis Crețulescu, păstrate la Biblioteca Academiei Române, ne-a oferit o viziune interesantă asupra pătimirilor Mănăstirii Secu către sfârșitul revoluției conduse de Tudor Vladimirescu, la 1821.

După cum se știe, actul final al confruntării dintre ete-riști și turci la Nord de Dunăre a fost asediul Mănăstirii Secu, unde căpitanul lordache Olimpiotul se refugiase cu ultimii 400 de luptători greci. Sângeroasa înclăștare din incinta zidurilor Mănăstirii Secu, în vara anului 1821, s-a soldat cu masacrarea „volintirilor” adăpostiți aici, dar și cu uciderea a 24 de călugări secani.

Este creștinește să le scriem numele lor, așa cum au fost menționate de schimonahia Olimpiada de la Mănăstirea Vărațic: arhimandrit Vasile, ieroschimonah Gavriil, schimonah Calistru, schimonah Pamvo, monah Neofit, monah Proclu, monah Pantelimon, monah Pahomie, monah Anatolie, monah Onisim, monah Dalmat, monah Ieremia, monah Toma, monah Ioasaf, monah Patrachie, monah Ghedeon, monah Veniamin, monah Teodot, monah Iona și frații Ioan, Dumitru, Ioan, Vasile și Hagi Ioan.

Nevrând să cadă viu în mâna turcilor, lordache Olimpiotul s-a aruncat în aer, dând foc butoaielor cu pulbere. Să fie acest martiraj acceptat drept caință pentru participarea sa la prinderea, dezarmarea și trimiterea la moarte a lui Tudor Vladimirescu?

Căpitanul Farmache, cu 14 oameni ai săi, au fost capturați vii și duși la Istanbul, unde au fost apoi decapitați.

Distrugerile provocate Mănăstirii Secu prin incendiere au fost uriașe. Premoniția starețului Ilarie și măsurile luate de acesta au salvat multe bunuri din tezaurul bătrânului lăcaș de rugăciune.

Tragicele momente prin care a trecut Mănăstirea Secu au fost scrise de duhovnicul Andronic și completate cu mărturiile culese și interpretate de arhiepiscopul Narcis Crețulescu.

Le redăm așa cum se păstrează în manuscrisele aflate la Biblioteca Academiei Române²: Între acestea, în

vremea Stăreției Părintelui Ilarie s-au stârnit și revoluția cea mult vestită din anul 1821 a Grecilor cu Turcii în care nu au cruțat Turcii nici pre însuși Prea Sfințitul Grigorie al V-lea, Patriarh al Țarigradului, și în ziua de Paști, cum au ieșit din Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie l-au spânzurat și după ce l-au ținut 3 zile așa, pe urmă l-au dat jidovilor după cererea lor ca așa mort trupul să-l batjocorească și ei, după ce l-au luat l-au târât pre toate ulițele cetății și i-au făcut tot felul de bajocuri cât le-au plăcut până ce s-au săturat, apoi, legându-i o piatră de grumaz l-au aruncat în Boazi (Boğaz = Bosfor – n.n.); Dar milostivul Dumnezeu care nu părăsește până în sfârșit pentru plăcuții săi a Economisit și pentru Mucenicescul trup al Patriarhului întru acest chip: că un grec fiind cu o corabie mare în Boazi, i s-au descoperit lui noaptea în videnie pentru Patriarhul Grigorie și după aceea descoperire, mergând au văzut trupul Patriarhului înotând pe deasupra apei cu piatra legată de grumaz lângă corabia lui; deci, luându-l de acolo cu mare bucurie l-au dus la Odessa și înștiințându-l Blagocinstul Împărat Al Rusiei, Alexandru I Pavlovici, l-au primit cu mare bucurie în țara sa și i-au făcut îngropare Împărătească cu mare ceremonie. Iară în vremea îngropării lui au poruncit la toți jidovii ca să nu deschidă dughenile și pre care nu au ascultat i-au omorât pentru batjocura ce o făcură Patriarhului jidovii în Țarigrad.

Și așa l-au îngropat în Biserica Sfintei Treimi ca pre un Sfânt, care biserică se numește a Grecilor în Odessa, fiindcă în lumea grecească se cântă toată slujba întru acea Biserică și au poruncit Împăratul ca să ardă multe candelile și făclii la mormântul lui, văzând că atâta vreme trecuse de când l-au spânzurat pe Patriarhul și niciun miros rău nu s-au atins de moaștele lui. Iară Turcii, după uciderea Patriarhului și a altor Arhiepiscopi și Boieri grecești au trimes mulțime de oaste în Moldova și Valahia și auzind de aceasta Domnul țării Moldovei au fugit împreună cu Mitropolitul, cu Conțul (consulul – n.n.) și cu alți boieri peste Prut. Iară noroadele văzând că fug cei mai mari au început a fugi și ei cu toții și era o turburare nepovestită.

Însă mai mare s-au arătat mila lui Dumnezeu și întru această primejdie căci s-au milostivit Pravoslavnicul Împărat al Rusiei asupra norodului Creștinesc și i-au primit cu dragoste pre toți câți au năzuit sub scutul său și încă le-au orânduie și leafă până ce s-au mai alinat tulburările prin țara Moldovei. Însă capitala lassy (lași) rămase tot pustie pentru că puținii Creștini care mai rămăseseră și aceia foarte mult rău pătimea căci pre câte fete și băieți și mulți tineri au găsit Turcii, rar care au scăpat de spurcăciuni și Bisericile și Mănăstirile au prădat și au ars și pre oameni i-au muncit ca să spuie averile cele îngropate; și în scurtă vreme, mulțime de norod sta pe uliți tăiați prin Galați și prin lași și prin tot locul pentru că ucigașii de Hristos, evrei,

vrăjmașii cei de-a pururea ai creștinilor, ori și pre carele din Creștini I-ar fi întâlnit, îndată-I pâra la Turci cum că este volintir sau Grec sau Sârb și așa toți rău pătimea în toate părțile. Deci atuncea mulțime de norod, neștiind ce vor mai face, au fugit la Mănăstirea Secului spre a se adăposti și umplură Mănăstirea de tot felul de calabalăcuri încă și din Sfânta Mănăstire Neamțul au cărat mai toate odoarele și hrisoavele și argintăriile și le-au ascuns în niște taine ale acelei Mănăstiri cu socoteala că acolo vor scăpa de orișice primejdie fiind locul mai tănuț și încă având și Zăloage Turci voinici, căci toate Mănăstirile acele dintre munți, în vremea aceea, aveau zăloage Turci rânduți de la Pașa carele ședea în Iași, pentru ca să nu le facă vreun rău Turcii și alți tâlhari care umbla și prăda. (...)

Dară pe acel timp se aflau în Mănăstire niște părinți de mare cuvioșie și ispravă. Ei până atuncea ședea în pace ocupându-se numai de biserică și rocodelie (lucrul mâinilor monahului – G.V.); iară auzind că a venit Eteria greacă și s-a încuibat pe la locuri tari și fac mult rău și oamenilor pământeni și Mănăstirilor, în fel de fel de chipuri, îndată au sărit din culcușul lor și au luat treaba pe mâneacă ca să scape Mrea de pericole. Pe de o parte au sfătuit pe starețul să ascundă zestrea la locuri tari și bine tănuț, încredințând secretele unor oameni din părinți tari de caracter și după ce vor executa treaba să se ducă toți care încotro vor vedea cu ochii sau cel puțin să umple dosurile. Iară, pe de altă parte, ei fiind bărbați înțelepți și prevăzători, au prevăzut din capul locului că grecii, după apucăturile ce luaseră, nu-și vor putea dobândi libertatea independenței. Turcii au să-i bată și au să compromită liniștea principatelor care îi adăpostise. De aceea, au sfătuit pe starețul ca imediat să trimită la Pașa la Iași să trimeată aice la Mrea Neamț un Agă

cu 60 de turci care în calitate de gardiști (zăloage) să păzească Mrea de orice eventualitate, plătindu-le Mrea până la 500 lei pe zi.

Pe atunci în Mănăstire se afla(u) mulți părinți oameni de mare ispravă. Ei cârmuia(u) starețul, știe(au) bine a vorbi turcește și grecește, rusește și orice limbă care se obișnuie atuncea. Gardiștii turci, sub povățuirea unor părinți care vorbe(au) cu dânșii turcește s-au purtat liniștiți, deși frica în genere era pentru toți foarte mare. Mulți au fugit prin păduri, prin Bucovina și chiar prin Basarabia. Fabricile rămăsese(ră) pustii. Chiliile părinților de pe afară încă se pustii-se(ră), și a fost nevoie să aducă țigani robi de prin sate ca să păzească chiliile de pe afară.

Icoana cea mare a Maicii Domnului au ascuns-o la muntele Rusu (vezi inscripțiile nr. 15 și nr. 22) împreună cu arhiva documentelor Mrii pusă prin balerci înfundate tot acolo. Pentru ca să ascundă odoarele și arhiva de primejdii s-au ales din sobor trei părinți de încredere, anume: Sevastian Cămărașul, Duhovnicul Filip și Ieromonahul Neonil, nepotul starețului Ilarie (care pe urmă și el a fost stareț într-un rând iară). Ei au făcut o căruță nouă de lemn, au ales un cal alb tritin (de 3 ani) neînvățat și cu aceasta au dus-o în pădure într-un deal, aproape de muntele ce se numește Rusul carele nu departe stă de Mănăstire, în sus spre Apus, și acolo făcând loc în pământ o au ascuns împreună cu alte odoare și documente în anul 1821, lunie în 3 zile, unde au petrecut tănuț de către toți, numai de cei trei ce o au ascuns știindu-se. Însă tot într-o această vreme, însăși Prea Curata Stăpână s-au arătat în vedenie unui Cuvios Părinte din Sobor și i-au zis: „Voi mă ascundeți, dar eu tot nu vă voi părăsi”.

După aceasta, netrecând multă vreme, iată că au venit la Mănăstirea Secului mulțime de volintiri (voluntari înrolați în armata greacă a

lui Ipsilanti – G.V.) de unde abia au scăpat cu viață Turcii ce erau zăloage (ostatici – n.n.), iară volintirii au mers și au dat foc Târgului Neamțului, ucigând acolo mulțime de jidovi și de Turci și de acolo au mers iarăși în Mănăstirea Secului de unde apoi s-au dus și să încurca tot prin munți, iară Turcii care au scăpat din Târgul Neamțului au mers la Iași și au dat de știre Pașei pentru ceea ce făceau volintirii și de acolo rânduiseră vreo șase mii de turci au pornit prin munți și aflând că sunt volintirii la Mănăstirea Slatina, au mers și au înconjurat Mănăstirea și spărgând zidul printr-un loc ce era mai slab, au intrat înlăuntru bătându-se cu volintirii, iară volintirii câți au putut încape[a] s-au închis în soborniceasca Biserică a Mănăstirii și se băte(au) cu Turcii prin ferestre; și văzând Turcii că nu-i pot scoate din Biserică au dat foc și în două ceasuri au ars toată Mănăstirea Slatina, de unde câți Turci și volintiri au mai rămas cu viață au fugit rămânând Mănăstirea desăvârșit pustie.

Apoi, odată numai, iată că întru al 3-lea ceas al nopții s-au trezit Mănăstirea Secului cu volintirii la poartă care să și silea(u) să intre înlăuntru; iară Părintele Venedict Economul au zis cătră cel mai mare al volintirilor: eu cunosc că cu venirea și șederea voastră aice vârați Mănăstirea în primejdie, dar el s-a lăudat că nimine nimic nu va pătimi și așa neavând ce le face Egumenul i-a lăsat de au intrat înlăuntru Mănăstirii fiind la număr vreo 500 și mai era(u) și Părinții soborului mai mulți de 100, asemenea mai era(u) și alți mireni vreo sută cărora mulțime de mâncare le trebuia și pentru dânșii și pentru cai, deci s-au rânduț vreo câțiva volintiri ca să se ducă să capete mâncare de unde vor putea afla.

Iară Părintele Stareț Ilarie, auzind de aceste fapte, cumplit s-a supărat și au trimis din partea sa vreo câțiva cinstiți Părinți de au zis volintirilor

Placa de pe zidul interior al Mănăstirii Secu amplasată în memoria lui Gheorgachi Olimpiu

să iasă din Mănăstirea Secului ca să nu pătimească mănăstirea pierzare, dar ei nu au voit și așa temându-se Părintele Stareț ca să nu primejduiască amândouă Mănăstirile au fost silit de a înștiințat pre Pașa din Iași pentru dâșii și odată cerând și o samă (un număr – G.V.) de Turci spre paza Mănăstirii Neamțului; iară Pașa, primind această înștiințare, îndată au adunat pe toți Turcii de prin țara Moldovei și i-au trimis la Mănăstirea Secului ca să bată pe voluntiri și au orânduit și spre paza Mănăstirii Neamțului o samă de Turci de care lucru înștiințându-se Părintele Venedict, Egumenul Mănăstirii Secul, au fugit din Mănăstire cu câți Părinți au putut fără știrea voluntirilor și, trecând prin Bucovina, în Basarabia s-au așezat la moșiile Mănăstirii; deci apropiindu-se Turcii s-au bătut în multe locuri foarte cumplit cu voluntirii și mulți au pierit din amândouă părțile.

Apoi văzând voluntirii că nu pot să stea împotriva Turcilor, s-au închis cu toții în Mănăstire vârand înlăuntru și vreo 300 de cai și fân și altele ce era de

nevoie. Iară Turcii mâniindu-se mai rău au dat foc Mănăstirii și în vreme de două ceasuri au ars toată. Dar lucru de jale ce se afla atunci în Mănăstirea Secului cine le-o putea povesti pentru că în vremea focului acei care rămaseră în Mănăstire – Călugări, Poslușnici (slugi la mănăstire – G.V.), Călugărițe și mireni cu soțiile lor – toți în toate părțile ca cei turbați alergau și se grămădeau unii peste alții ca să nu se ardă, și numai prin beciuri scăpa(u), așijderea și caii alergau prin Mănăstire în toate părțile, nechezând și căutând loc unde să scape de foc căci cădeau tăciuni peste dâșii și-i ardea, și așa s-au necăjit pătîmind nevoie, de foame și de sete 13 zile, căci le arseră toate, însă se băteau neîncetat cu Turcii; deci văzând Turcii că voluntirii nu mai isprăvea(u) iarba cea de împușcat, nu se dumirea(u) ce să facă ca să-i scotă de acolo, și așa au făcut un meșteșug prin Ispravnicul din Târgul Pietrei și acela i-a amăgit de și-au dat toți armele la Turci și au deschis porțile Mănăstirii, însă unii dintre dâșii cari aveau două rânduri de arme au ascuns un rând,

întâmplare care le-a și prins foarte bine pre urmă; deci luându-le Turcii armele au poruncit Pașa ca să scrie pe fiștecare de ce neam este și din ce loc și cu ce meșteșug. Apoi după ce i-au scris pe toți au poruncit ca să intre cu toții în ograda Mănăstirii, iară voluntirii îndată s-au priceput că sunt înșelați și au început a plânge văzând că sunt duși ca niște oi spre junghiere și netrecând multă vreme au intrat Turcii cu toții înlăuntru, înarmați și cu mâncile suflecate, gata spre a tăia oamenii fără de arme și năvălind ca niște lupi asupra voluntirilor au început a-i hăcui, iară cei care își ascunseseră armele, au trecut prin mijlocul lor tăindu-i ca pre niște curechi și din vreo 20 de acei cu arme numai 2 au pierit, iară cei fără de arme, toți întru aceeași zi împreună cu câți Călugări și Poslușnici și Mireni cu familiile lor cari erau acolo fără numai Stareța din Mănăstirea Varaticul cu vreo câteva Călugărițe au scăpat fiindcă mai înainte cu vreo câteva zile au fost făcut o scrisorică către Ispravnicul și o au aruncat peste zid, iară Turcii găsiind-o o au dat Ispravnicului de o

au citit; și se ruga ea întru acea hârtie ca să le scape din mâna Turcilor când vor intra ei în Mănăstire și s-au fâgăduit Pașa că le va scăpa, deci atunci când se tăia volintirii, au orânduit Pașa vreo 20 de Turci voinici și intrând aceia în Mănăstire le-au luat prin mijlocul lor și de-abia le-au scăpat, și numai atâția au scăpat, iară ceilalți niciunul din câți erau în Mănăstire. Apoi, după tăierea volintirilor au căutat Turcii averea ce era ascunsă prin Mănăstire și câtă s-a găsit o au luat și s-au dus unii la lași, luând cu dânșii la Pașa vreo 20 de volintiri aleși, iară unii au venit la Mănăstirea Neamțului.

Însă Slavă să fie în veci milostivirei lui Dumnezeu că mare norocire au fost de au scăpat întru acea cumplită vreme odoarele amândorura Mănăstirilor măcar deși nu toate. Pentru că luând Turcii alte odoare de alături, numai o lespede să fi luat le găsea și pre acestea, dar prin Economia lui Dumnezeu li s-au luat mintea și au scăpat neșefuite, prăpădindu-se numai acelea ce-au ars de foc în Pârgul cel mare unde au pierit și volintiri mulți. Iară Părintele Stareț Ilarie, după ce s-au dus Turcii din Secul, au trimis într-o seară pe Părintele Ieromonahul Neonil, ucenicul său, de care am zis mai sus, împreună cu Monahii Nil, Nifon și cu alți Părinți voinici și au scos toate odoarele Mănăstirii din Mănăstirea Secul de unde erau ascunse, însă cu mare frică au umblat ei, una despre Turci, iar alta despre Grozăvia a atâtor trupuri moarte de oameni și de cai ce era(u) prin poartă și prin tot locul, și încă fiindcă era tare întuneric întru acea noapte și ploua mărunțel, și așa au scăpat odoarele amândorura Mănăstirilor pentru care minune cu lacrimi foarte mult au mulțumit Prea Curatei Maicei lui Dumnezeu Părintele Stareț Ilarie. Apoi după vreo câteva zile au trimis Starețul la lași scrisoare la Pașa pofțindu-l ca să dea voie Ispravnicilor să curețe Mănăstirea Secului de trupurile cele moarte și de hoiturile cailor și dându-le voie, au venit Ispravnicii cu noroadele de prin sate și au curățit Mănăstirea și făcând niște șanțuri aproape de Mănăstire au aruncat acolo toate trupurile între care numai de Turci erau vreo 6 000 (sic!) fără de a volintirilor și de a altora.

Iar din Mănăstirea Neamțului au fost fugit Călugării, însă pe când venea(u) Turcii asupra volintirilor și trecură în Basarabia la moșiile Mănăstirii pentru care foarte tare era supărat Părintele Stareț Ilarie căci rămăsese cu puțini Părinți și nu avea cu cine întâmpina greutățile Mănăstirii, iară mai ales că nu putea sătura inima cea nesățioasă a Turcilor cu bani și încă mai era, după cum am zis, și în Mănăstire mulțime de zăloage cărora pe toată ziua le plătea Părintele Stareț o mulțime de bani. Însă cu toate acestea, prin ajutorul Prea Curatei Maice a lui Dumnezeu au suferit toată greutatea și cu bărbăție au întâmpinat toate grelele întâmplări întrucât și singuri Turcii se mira(u) de înțelepciunea și de bărbăția lui; pentru că, după cum

am zis, fugise și Mitropolitul Veniamin și boierii mai toți din țara Moldaviei.

Deci ieșind Turcii din țara Moldaviei și cu ajutorul lui Dumnezeu, mai liniștindu-se norodul și puindu-se Domn bine credinciosul Ioan Sandul Sturza Voievod, au venit și Părinții cei ce erau fugiți peste Prut cu toții la Mănăstire și după aceea, în anul 1822, Octombrie 28 zile, au trimis Părintele Stareț Ilarie iarăși pe Părintele Ieromonahul Neonil, ucenicul său, împreună și cu ceilalți doi Părinți, Filip și Savastian ca să scoată și să aducă Sfânta Icoană cea făcătoare de minuni a Prea Curatei Maicei lui Dumnezeu din pădure de unde o ascuseseră tot ei; și așa mergând noaptea o au scos și o au adus până în marginea pădurii din sus de Mănăstire și acolo au stătut până s-au luminat de ziuă, iară înlăuntrul Soborniceștei Biserici s-au făcut Privighere de toată noaptea la care au slujit însuși Părintele Stareț cu toți Ieromonahii și Ierodiaconii, asemenea și a doua zi la Dumnezeiasca Liturghie, deci din vremea când

Bustul eroului Iordache Olimpiotul din curtea Mănăstirii Secu

s-au început Sfânta Liturghie îndată s-au înnegrit și s-au schimbat întunecându-se cu totul fața Sfintei și Făcătoarei de minuni Icoane a Prea Curatei Maicei lui Dumnezeu, întrucât nicidecum nu se cunoaște(a) și foarte s-au îngrozit înfricoșându-se părinții cei mai sus ziși și au rămas ca niște morți de spaimă și plâneau și se tânguiau socotind că poate acolo în pământ unde au fost ascunsă s-au vătămat și s-au stricat și nu se pricepe(au) ce să facă, apoi după săvârșirea Sfintei Liturghii, au ieșit Părintele Stareț Ilarie cu Ieromonahii și Ierodiaconii, îmbrăcați în veșminte și cu tot soborul, cu Psalmi și cu laude, cu tămâieri și cu făclii aprinse, cu Prapor și cu Crucile și cu parada Clopotelor spre întâmpinarea Sfintei Icoane. Deci, cum s-au ivit Soborul venind, O Minune! Atunci îndată au și început fața Maicei Domnului a se lumina, mai întâi la obrazul în partea din dreapta, apoi și toată fața s-au rumenit, făcându-se mai luminoasă decât cum era mai înainte, întrucât strălucea cu nespuse lumină ca și cum ar fi fost vie, arătând prin aceasta milostivirea sa cea de Maică către noi cei păcătoși.

Deci ajungând acolo Părinții cu Litanie unde sta Sfânta Icoană cu mare cucernicie i s-au închinat; și însuși Părintele Stareț Ilarie cu mare evlavie au cetit acolo Acatist de mulțumire cu lacrimi; apoi, luându-o o au adus cu cinste în Mănăstire și o au așezat la locul său obicinuit, în Soborniceasca Biserică, înaintea Catapetesmei, în partea dinspre mieznoapte unde se află și până astăzi; iar acolo unde i s-au făcut această întâmpinare spre neuitarea celor mai de pe urmă viețuitori întru acest sobor s-au zidit un cerdac de piatră ca un foișor, zugrăvindu-se pe din lăuntru toată istoria acestei Litani; și în mijloc s-au înfipt o cruce de marmură pe care s-au scris istoria întâmplării acesteia și a minunatei schimbări la față a Sfintei Icoane și tot acolo în zidul aceluși Foișor, s-au făcut o cișmea cu apă din care bând cineva din bolnavi cu credință se tămăduiește....

În memoria tragicelor evenimente din vara anului 1821, comunitatea elenă din Iași a așezat, în 1995, o placă pe zidul interior al Mănăstirii Secu cu inscripția:

ÎN MEMORIA LUI GHEORGACHI OLIMPIU
ȘI A CONFRAȚILOR SĂI CĂZUȚI PENTRU
LIBERTATE – PIOS OMAGIU.
DIN PARTEA PRIETENILOR MUZEULUI
BENAKI ȘI A COMUNITĂȚII ELENE DIN IAȘI.

Un bust al eroului Iordache Olimpiotul (în elenă,- Georgakis Olympios) (1772-1821), așezat pe un soclu de marmură, s-a ridicat, 2005, în curtea Mănăstirii, prin strădania unor pelerini din Kallikratia, Peninsula Halkidiki.

CONFESSOR ANDRONIC POPOVICI AND ARCHIMANDRITE NARCIS CREȚULESCU ABOUT THE DIFFICULTIES OF SECU MONASTERY IN THE TIME OF THE 1821 REVOLUTION

Abstract: We owe to confessor Adronic Popovici and to archimandrite Narcis Crețulescu information regarding the history of the Neamț and Secu Monasteries.

To the interested reader there is presented from the documents kept at the Romanian Academy Library an interesting vision about the difficulties that Secu Monastery had to endure during the revolution led by Tudor Vladimirescu, in 1821.

Keywords: confessor Adronic Popovici, archimandrite Narcis Crețulescu, Secu Monastery, 1821, Neamț Monastery.

NOTE

[1] Gheorghe Vartic, „Arhiereul Narcis Crețulescu, un împătimit iubitor al istoriei”, în revista „Misiunea” nr. 1(3)/2016, pp. 76-83.

[2] Mss nr. 5694. Sec. XIX (1888-1897); 150 f.; F. 2.; Istoria Sfințelor Mănăstiri Neamțu și Secul. Tom IV, Partea a IV-a, scrisă de părintele Andronic duhovnicul din acest sobor, la anul 1863, iară acumă copietă întocmai de preotul George Epure de la bolnița bătrânilor, cu zisa și cu plata arhiereului Narcis Crețulescu, tot din acest sobor, pentru biblioteca sa. 1888, pp. 47-52; 130-131.